

Még százezer vagonra becsülik a főváros el nem takarított romjait

Nagyszabású terv: romokat elhordani — építkezéseket homokkal ellátni

A főváros magasépítkezési ügyosztálya nagyszabású, sőt talán azt mondhatnók, grandiózus tervet készített elő. A kislakásépítkezés Vas Zoltán polgármester egyik szívügye és így könnyen érthető, hogy dr. Serényi Ödön tanácsnok, a magasépítkezések vezetője nagyvonalú tervét a kislakásépítkezésekkel kapcsolta össze.

Ezidén 600 új kislakást építettek a Magdolnavárosban. Jövőre ennek a kétszerese készül: el ugyanott, sőt a jövőben épülő lakóházak zöme is oda kerül. Ennek a városrésznek az alatalaja majdnem tiszta homok. Szakértők állapították meg, hogy az új épületek alépítményeinek megépítése során óriási mennyiségű homokot kell kiásni. Ezt a homokot az egyenlőtlen talaj feltöltésére ugyan fel lehet használni, de ha ezt beszállítanak a város legjobban sújtott városrészeibe, ahol újjáépítkezésekre és a remélhető új építkezésekre is sor kerül, nagy hiányt lehet pótolni. Nem is annyira maga a homok az, ami nehezen kapható, hanem inkább annak szállítása okoz súlyos gondokat.

A terv szerint az ostrom okozta

romokat összegyűjténék, vasúti kocsikba hordva kiszállítanák az angyalföldi építkezésekhez, ahol a feltöltésnél a romokra nagy szükség lenne. Ugyanekkor az üresen maradt vasúti kocsikat az alépítménymunkák során nyert homokkal raknák meg és ez a homok benn a város különböző részein nagy hiányokat pótolna.

Hozzávetőleges becslés szerint 100.000 vasúti kocsira tehető a még megmaradt romhalmaz. Angyalföldön egyelőre mintegy 30.000 köbméter homok kitermelésével számolnak, de ha a nagyszabású terv megvalósul, további homoktömegeket is kibányászhatnak.

A komoly terv megvalósítása ügyében egy ízben már beható tanácskozások folytak a MAV, a BESZKART, a Köztisztasági Hivatal szakértőinek bevonásával. A közeli napokban eldől, hogy a nagyszabású terv megvalósulhat-e. Megvalósulása új jövedelmi forrást is jelentene a fővárosnak: a homok értékesítését, de a főcél mégis a romok eltakarítása maradna, hogy azok helyén új élet indulhasson.

Budapest tízmillió négyzetméter útburkolatának tizedrésze pusztult el az ostrom alatt

Dr. Viola Rezső tanácsnokkal beszélgetünk. Elsősorban arra hívja fel figyelmünket, hogy a főváros első feladatának tekintette a fő közlekedési útvonalak gyors helyreállítását.

Ezekről az úttestekről el kellett távolítani a romokat, akadályokat és az úttesteket a zavartalan közlekedés számára biztosítani. Nagyon nehéz feladat volt. A főváros szakemberei, ha visszatekintenek az elmúlt 5—6 hónap szinte lebirhatatlan nehézséggel teli napjaira, akkor bi-

zonyos meglepődöttséggel állapíthatják meg, hogy a főváros fő útvonalait rendbe tudták hozni s ezzel a világváros mindennapi zavartalan életét biztosítani.

Nagyon érdekes hogy a főváros úttestburkolatai arányilag sokkal kevesebbet szenvedtek a hosszú ostrom alatt, mint az épületek. Ennek oka, hogy a burkolatok nagyobb ellenállást tudnak kifejteni és alataljuk is erősebb, mint a házak építménye.

Budapestnek 8 millió négyzetméter állandó burkolattal ellátott kocsútja és 2 millió négyzetméter ilyen gyalogútja van. Ezek értéke 150 millió aranypengő.

Az csak természetes, hogy a főváros vezetői mindent elkövettek és elkövetnek a fennálló hiányok és károk kiküszöbölésére. Békében évi 2% szorul pótlásra vagy javításra. Az ostrom után kiderült, hogy 10%-ot tesz ki az ostromokozta kár.

A károk helyreállítását a szűkre szabott lehetőségek korlátozzák. A legkiválóbb szakmunkások egész seregét elvitték vagy elhurcolták a németek és nyilas barátaik de hiányzik az útburkoláshoz szükséges kőanyag és éppen így hiányzik a bitumen is. Mai, szerencsétlen helyzetében nem rendelkezik ezekkel az országgal, ami egyben azt is jelenti, bármennyire nehéz és fájdalmas, türelemmel kell sorsunkat elviselni.

Súlyos újjáépítési problémák az Új Városházán

Az Új Városháza, ahol a főváros törvényhatósága közgyűléseit tartja, fennállása óta nélkülözhetetlen szerepet tölt be.

A most megválasztott új törvényhatóság egyhamar aligha tarthat közgyűlést a régi helyen. Az Új Városháza is félig rommá lett a hosszú ostrom alatt.

A Váci-utcai épület (ebben van elhelyezve a IV. ker. előljáróság is) na-

gyon sokat szenvedett. Repülőbomba is érte. Ez leszakította az egész fölépcsőházat. A II-ik emeleti közgyűlési terem több belövést, találatot kapott. A közgyűlési terem erősen megsérült és ma is még siralmas képet mutat. Művészi mennyezetét majdnem újjá kell építeni. Freskói (Lotz mester alkotásai) vagy elpusztultak, vagy erősen megsérültek. Bőrrel bevont pad-sorai nagyjából csupaszon állnak. Az ágyútűz okozta súlyos károkat még vandál kezek pusztítása is fokozta.

Hogy mikor lehet itt majd tanácskozni? Erre nehéz feleletet adni. Szakértők szerint novemberben. A nemszakértők véleménye szerint talán majd tavasszal, mert még sokféle nagy munkát kell elvégezni. A főváros — ezt el kell ismerni — mindent elkövet, hogy az újjáépítés tempóját meggyorsítsa. Mai értékben 50 millió költséget jelent a pusztításokozta súlyos sebek begyógyítása. Sok szorgos munkáskéz dolgozik az újjáépítésen, de a felmerülő nehézségek nagyon súlyosak, igen nehéz azokkal megbírközni.

A Városháza Somogyi Béla-úti romjaiból üzletház épül

Budapest ostroma szörnyű sebeket vágott a városháza Somogyi Béla-úti oldalán. A városházának ez a része majdnem teljesen kiégett vagy rombadólt. Hosszú hónapokon át hordták tömött vasúti kocsik a romokat. Most már csonkán merednek az égre az emeletmagasságig meghagyott falak, amelyek közé — a polgármester elhatározásából — rövidesen, lehet hogy már koratavasszal új élet költözik.

A városháza e részének romjaiból földszintes üzletház épül. Köztudomású, hogy az ostrom előtt is számos kisebb-nagyobb üzlet volt ezen a részen. Ezek most vagy szünetelnek, vagy kisebb-nagyobb helyiségben találtak ideiglenes otthont. Nemcsak lakásínség van, még fokozottabban fennáll ez az üzlethelyiségekre is. Ezen a nagyfokú mizérián akar segíteni a főváros, amikor régi üzletbőrőinek kérésére és sürgetésére a romokból újat építtet.

Az épülő üzletházban hetvennyolcvan különböző üzlet kap majd helyet. **Fabritzky Antal**